

4
Kopie
art. 792 GW
Vrij van griffierecht - art. 280,2° W.Reg.

Repertoriumnummer 2014 /
Datum van uitspraak 4 juni 2014
Rolnummer 2013/AR/1338

Uitgifte

Uitgerekt aan	Uitgerekt aan	Uitgerekt aan
op € BUR	op € BUR	op € BUR

Niet aan te bieden aan de
ontvanger

Eindarrest van 4 juni 2014

Hof van beroep Brussel

Arrest

18^e kamer,
burgerlijke zaken

Aangeboden op 10 JUNI 2014
Niet te registreren

INZAKE VAN:

1. wonende te
 2. , wonende te
 3. wonende te
 4. wonende te
 5. wonende te
 - 6 wonende te
 7. wonende te
- appellanten,

√ allen vertegenwoordigd door loco , advocaat te

tegen het vonnis van de Rechtbank van eerste aanleg te Brussel van 10 april 2013;

TEGEN:

1. wonende te
- geïntimeerde,

√ vertegenwoordigd door Mr. advocaat te

Gelet op het verzoekschrift in hoger beroep neergelegd op de griffie van het hof op 21 juni 2013;

Gelet op het bestreden vonnis van de rechtbank van eerste aanleg van Brussel van 10 april 2013 dat werd betekend op 28 mei 2013;

Gelet op de conclusies en de bundels met stavingsstukken neergelegd door partijen;

Gehoord partijen bij monde van hun raadsleden op de openbare terechtzitting van 18 december 2013 waarna de zaak in beraad werd genomen.

I. ANTECEDENTEN.

1. Achtergrond van het geschil.

Geïntimeerde die een veeteeltbedrijf uitbaat te diende in 2006
een eerste aanvraag in voor het bekomen van een milieuvergunning en een
stedenbouwkundige vergunning voor de bouw en exploitatie van een biogasinstallatie, met
het oog op het verwerken van meststoffen van het eigen bedrijf in combinatie met andere
grondstoffen (teeltmaïs, tuinafval, voedselresten, mest van andere producenten uit de
buurt) te vergisten en om te zetten in elektrische energie en verbeterde meststof.

Het bedrijf van geïntimeerde is volgens het toepasselijke gewestplan
gelegen in een landschappelijk waardevol agrarisch gebied. Voor het gebied geldt geen
algemeen of bijzonder plan van aanleg en evenmin is er sprake van een ruimtelijk
uitvoeringsplan.

Verschillende bewoners van de gemeente waaronder appellanten verzetten, zich
echter tegen de bouw en exploitatie van de biogasinstallatie omdat volgens hen het een
grootschalige industriële exploitatie betreft die niet thuishoort in landschappelijk waardevol
agrarisch gebied met bewoning in de onmiddellijke omgeving. Hiertegen werd door middel
van diverse procedures opgekomen.

2. De stedenbouwkundige vergunningen.

Op 7 februari 2006 verleent het College van Burgemeester en Schepenen een eerste vergunning. Zij wordt evenwel door de Raad van State op 16 maart 2007 vernietigd bij arrest nummer

Op 8 november 2007 dient geïntimeerde een tweede aanvraag in die op 13 mei 2008 door het College van Burgemeester en Schepenen wordt geweigerd om de volgende redenen:

- gelegen in waardevol landschappelijk agrarisch gebied en tussen twee natuurgebieden;
- ontoereikende wegenis naar het bedrijf;
- de nabijheid van woningen zonder garanties dat de hinder voor de omwonenden binnen de perken zal blijven.

In beroep besliste de Bestendige Deputatie van de provincie van _____ bij besluit van 14 oktober 2008 evenwel om de vergunning toch te verlenen, welk besluit op 12 november 2009 door de Minister van ruimtelijke ordening werd bevestigd.

Hiertegen stelden omwonenden een procedure in tot nietigverklaring en schorsing bij de Raad van State. Bij arrest van 26 mei 2010 (nummer _____) werd de vergunning geschorst wegens het ontbreken van een afdoende motivering nopens de verenigbaarheid van de aanvraag met de bestemmingsvoorschriften van het gewestplan inzake landschappelijk waardevol agrarisch gebied:

6.7 Zoals hiervoor reeds uiteengezet zijn landschappelijk waardevolle gebieden krachtens artikel 15.4.6.1. van het inrichtingsbesluit gebieden waarvoor bepaalde beperkingen gelden met het doel het landschap te beschermen of aan landschapsontwikkeling te doen, en mogen in deze gebieden alle handelingen en werken worden uitgevoerd die overeenstemmen met de in grondkleur aangegeven bestemming, evenwel op voorwaarde dat zij "de schoonheid waarde van het landschap niet in gevaar brengen". Dit moet blijken uit de motivering van het bestreden besluit.

6.8 Uit de gegevens van de zaak, in het bijzonder de neergelegde foto's, blijkt zoals in de hiervoor vermelde motivering van het besluit overigens uitdrukkelijk wordt bevestigd, dat het gaat om een structureel weinig aangetast gebied.

De vallei van de _____ maakt ter plaatse deel uit van het landschappelijk waardevol agrarisch gebied, zodat de ligging van de te bebouwen percelen in het lager gelegen gedeelte ervan als zodanig op het eerste gezicht geen reden kan zijn om aan te nemen dat de betrokken bouwwerken de schoonheid waarde van dat gebied niet in gevaar brengen.

De omstandigheid dat de site historisch gegroeid is en dat voor de uitbreiding van de bedrijfssite diverse stedenbouwkundige vergunningen werden afgeleverd met een aanzienlijke bebouwing tot gevolg, waardoor in het verleden al is ingestemd met een bestemming van de bedrijvigheid op deze plaats, met de visuele impact vandien, ontslaat de vergunningverlenende overheid er niet van elke nieuwe aanvraag in concreto aan de hand van de specifieke kenmerken ervan te beoordelen; en te onderzoeken of deze de schoonheidswaarde van het landschap niet in gevaar brengt. Deze argumenten lijken op zich dan ook geen grond te kunnen bieden om het te beschermen landschap nog verder aan te tasten. Hetzelfde dient te worden gesteld met betrekking tot de argumentatie dat de vergunde bouwwerk in oppervlakte en volume minder groot zijn dan de reeds bestaande bebouwing.

Ten slotte is het niet omdat een bouwwerk door de aanleg van een groenscherm aan het zicht zal worden onttrokken, dat de schoonheidswaarde van het landschap daardoor niet in het gedrang kan worden gebracht. De voorziene aanleg van een groenscherm wijst er integendeel op dat ook door de minister wordt aangenomen dat de door het gewestplan erkende en te vrijwaren schoonheidswaarde van het landschap door de voorziene bouwwerken wordt geschonden of alleszins geschonden dreigt te worden.

Het bestreden besluit bevat op het eerste gezicht geen afdoende motivering waaruit blijkt dat de vergunde bouwwerken de krachtens artikel 15. 4.6.1. van het inrichtingsbesluit te vrijwaren schoonheidswaarde van het landschap niet in gevaar brengen.

Wegens het niet tijdig indienen van een memorie van toelichting door de raadsman van verzoekers werd de schorsing evenwel opgeheven bij arrest van 30 juni 2011 (nummer

3. De milieuvergunningen.

Een eerste milieuvergunning voor de verandering van het veeteeltbedrijf van geïntimeerde door toevoeging van een biomassavergistingsinstallatie werd goedgekeurd bij besluit van de Bestendige Deputatie van 26 oktober 2006 en in beroep bevestigd op 2 mei 2007 door de bevoegde Minister van leefmilieu, evenwel na toevoeging van bijkomende voorwaarden.

Bij arrest van 6 december 2007 verwierp de Raad van State het schorsingsverzoek ingesteld tegen de vergunningsbeslissing. Het verzoek tot nietigverklaring werd door de Raad van State bij arrest van 12 november 2009 (nummer) zonder voorwerp afgewezen omwille van de eerdere vernietiging van de oorspronkelijke bouwvergunning van 7 februari 2006.

Een tweede aanvraag tot milieuvergunning werd ingediend op 20 oktober 2008 en beoogde onder meer de uitbreiding van de exploitatie van geïntimeerde met:

- het vergisten van 1.700 ton groenafval per jaar;
- de opslag van 6.517 m³ mest;
- de bewerking van 5.420 ton dierlijke mest;
- de installatie voor de omzetting van gassen van 450 m³ /h;
- de productie van tweemaal 190 kW elektriciteit.

Ondanks talrijke bezwaarschriften en een petitie ingediend in het kader van het openbaar onderzoek verleende de Bestendige Deputatie bij besluit van 12 februari 2009 de gevraagde vergunning, welk besluit met toevoeging van voorwaarden door de Minister werd bevestigd op 27 augustus 2009.

Twee vernietigingsberoepen hiertegen ingesteld werden respectievelijk bij arresten van 16 februari 2010 (nummer) en 2 februari 2012 (nr.) door de Raad van State verworpen.

Op 1 augustus 2013 werd door de Bestendige Deputatie nog een kleine verandering aan de milieuvergunning toegestaan welke specifiek betrekking heeft op de geplande biogasinstallatie: het plaatsen van een generator met een vermogen van 380 kW in de plaats van twee kleinere generatoren van elk 190 kW. Hiertegen werd eveneens door appellanten beroep ingesteld bij de bevoegde Minister van leefmilieu.

II. VORDERINGEN.

De hoofdvordering ingeleid door appellanten (oorspronkelijke eisers) in eerste aanleg bij dagvaarding van 22 november 2012 strekt ertoe na een poging tot verzoening:

Verweerder te veroordelen tot

- onmiddellijke staking van alle werken op de percelen gelegen te gekend ten kadaster en binnen een termijn van 24 uur vanaf de uitspraak en dit onder verbeurte van een dwangsom van 500 EUR per dag dat dit niet gebeurd is en per overtreding;
- het herstellen van het terrein in de oorspronkelijke staat binnen de maand na betekening van het vonnis door afbraak en verwijdering van alle op de percelen gekend ten kadaster en gelegen en staande constructies, gebouwd met het oog op de exploitatie van de biogasinstallatie, met inbegrip van de funderingen en verhardingen, en alle achtergelaten materialen en afvalstoffen op het terrein of in de bodem, inclusief de verwijdering van de materialen na afbraak onder verbeurte van een dwangsom van 500 EUR per dag dat dit niet is gebeurd en per overtreding; Indien hieraan niet is voldaan binnen 2 maanden na betekening van het vonnis eisers op hoofdvordering te machtigen zelf tot ontruiming, afbraak en verwijding, desgevallend met behulp van de openbare macht en dit op kosten van verweerder op hoofdvordering over te gaan;

Verder strekt de hoofdvordering er toe verweerder op hoofdvordering verbod op te leggen om op de terreinen gelegen te gekend ten kadaster een biogasinstallatie te exploiteren onder verbeurte van een dwangsom van 500 EUR per dag dat dit gebeurt en per overtreding, minstens hem expliciet verbod op te leggen op de terreinen zonder geldige en uitvoerbare stedenbouwkundige vergunning de bij artikel 4.2.1.VCRO bepaalde handelingen, werken of wijzigingen, hetzij zonder voorafgaande vergunning, hetzij in strijd met de vergunning, hetzij na verval, vernietiging of het verstrijken van de termijn van de vergunning, hetzij in geval van schorsing van de vergunning, uit te voeren, voort te zetten of in stand te houden, dan wel toe te staan dat deze door derden uitgevoerd, voortgezet of in stand gehouden worden, dan wel handelingen te stellen of te laten stellen in strijd met de voorschriften van het gewestplan onder verbeurte van een dwangsom van 500 EUR per dag en per overtreding.

Ten slotte strekt ze er toe alle nuttige maatregelen te bevelen strekkende tot het bekomen van het beoogde doel, waaronder eisers op hoofdvordering de toelating te verlenen om in hun hoedanigheid van inwoners van de gemeente optredende op grond van artikel 194 Gemeentedecreet de tussen te komen beschikking te laten betekenen en de maatregelen te nemen tot het desgevallend opheffen en invordering van de te verbeuren dwangsommen.

De tegenvordering van geïntimeerde (oorspronkelijke verweerder) strekt ertoe eisers op hoofdvordering te veroordelen tot het betalen aan verweerder op hoofdvordering van een schadevergoeding *ex aequo et bono* begroot op 12.500 EUR.

De eerste rechter besloot in een vonnis gewezen zoals in kort geding zowel de hoofdvordering als de tegenvordering als ongegrond af te wijzen. Eisers werden veroordeeld tot de dagvaardingskosten en de rechtsplegingsvergoedingen werden gecompenseerd.

Appellanten vragen in hoger beroep de vernietiging van het bestreden vonnis en hernemen hun vorderingen in eerste aanleg.

Geïntimeerde stelt incidenteel hoger beroep in en vordert eveneens vernietiging van het bestreden vonnis en herhaalt zijn tegenvordering in eerste aanleg gesteld.

II. BEVOEGDHEID EN ONTVANKELIJKHEID.

1. Bevoegdheid.

Appellanten stellen als inwoners van de gemeente op grond van artikel 194 van het Gemeentedecreet namens de gemeente de milieustakingsvordering in (artikel 1 wet van 12 januari 1993- hierna de "Milieustakingswet"). Hun hoedanigheid van inwoners van de gemeente is niet betwist.

Op grond van het samen lezen van artikel 1 van de Milieustakingswet - waaruit volgt dat gemeenten als administratieve overheid vorderingsbevoegd zijn – met artikel 149 van het Gemeentedecreet, kunnen één of meer inwoners mits zij onder zekerheidsstelling aanbieden om persoonlijk de gedingkosten te dragen en in te staan voor een mogelijke veroordeling, namens de gemeente de milieustakingsvordering instellen, wanneer het college van burgemeester en schepenen niet zelf in rechte optreedt.

Zoals uit de dossierstukken blijkt heeft de gemeente beslist om niet zelf een milieustakingsvordering in te stellen.

2. Ontvankelijkheid.

Geïntimeerde betwist de ontvankelijkheid van de vordering niet. Hij stelt wel dat niet voldaan is aan de vereiste van een kennelijke inbreuk in de zin van artikel 1 van de

Milieustakingswet voor wat betreft de ernst van de gevolgen van de inbreuk op het milieu. Deze vraag betreft echter de beoordeling ten gronde van de ingestelde vordering.

III. TEN GRONDE.

A. De stedenbouwkundige vergunning.

1. Beoordeling van o.a. de milieuaspecten .

De relevante stedenbouwkundige vergunning is vervat in het besluit van de Bestendige Deputatie van de provincie van 14 oktober 2008 dat op 12 november 2009 door de Minister van ruimtelijke ordening werd bevestigd.

Appellanten betogen dat de vergunningverlenende overheid bij de beoordeling van de verenigbaarheid van de aanvraag met de plaatselijke goede ruimtelijke ordening in weerwil van de bepaling van artikel 4.3.1 §2 VCRO en in het licht van artikel 1.1.4 VCRO onvoldoende rekening heeft gehouden met aspecten van:

- hinder voor omwonenden (geluidshinder, geurhinder);
- gezondheid en veiligheid;
- mobiliteit;
- risico's voor het leefmilieu.

Volgens appellanten zou de Minister zich louter gesteund hebben op de beoordeling van deze aspecten in het kader van de milieuvergunning en bijgevolg nagelaten hebben zijn eigen oordeel te vormen onder meer wat betreft de bovenvermelde hinderaspecten en de risico's voor het leefmilieu.

Het hof oordeelt hierover als volgt.

De stelling van appellanten dat de vergunningverlenende overheid in het kader van een bouwaanvraag verplicht is alle door hen aangehaalde aspecten in verband met mogelijke hinder van de exploitatie, impact op mobiliteit, veiligheid en gezondheid en in het algemeen alle risico's voor het leefmilieu te onderzoeken alvorens de aanvraag goed te keuren kan in zijn algemeenheid niet worden onderschreven.

De vergunningverlenende overheid dient de bouwaanvraag immers enkel te beoordelen in het licht van de in artikel 4.3.1 §2 VCRO opgesomde aandachtspunten voor zover deze noodzakelijk of relevant zijn. Het volstaat weliswaar niet om in dat geval louter en alleen te verwijzen naar de beoordeling van deze aspecten door de overheid die de milieuvergunning heeft verleend doch dit sluit niet uit dat bij de beoordeling van deze aspecten de vergunnende overheid rekening kan houden met de motieven die in dit verband opgenomen werden in de milieuvergunning. Bovendien dienen deze aspecten van hinder, mobiliteit, gezondheid, veiligheid en leefmilieu enkel te worden beoordeeld in het kader van de goede ruimtelijke ordening voor zover ze betrekking hebben op de onmiddellijke omgeving van de op te richten constructie.

Met name de vraag naar de relatie van de hinder en andere genoemde aspecten - die het gevolg is van de inplanting op een specifieke locatie van de aan de biogasinstallatie verbonden constructies - ten opzichte van de specifieke omgeving is relevant. Een algemeen onderzoek van de hinder, milieu, mobiliteit, gezondheid en veiligheidsaspecten van een biogasinstallatie door de vergunnende overheid is bijgevolg noch noodzakelijk noch relevant wanneer deze aspecten in het kader van de milieuvergunning reeds grondig werden onderzocht en beoordeeld.

Uit de lezing van het Ministerieel besluit van 12 november 2009 waarbij het beroep van het College van Burgemeester en Schepenen werd verworpen blijkt dat de impact van het project op de omgeving als volgt werd in aanmerking genomen bij de beoordeling van de vereiste van de goede ruimtelijke ordening:

(i) Er werd in verband met mobiliteit overwogen dat het geplande project gesitueerd is langs een voldoende uitgeruste weg, verhard met duurzame materialen en voorzien van een elektriciteitsnet (pagina 2). Met verwijzing naar het advies van de afdeling Duurzame Landbouwwontwikkeling wordt gesteld dat er voldoende mobiliteitsmogelijkheden zijn en dat er door de oprichting van de biogasinstallatie amper bijkomende bedrijfstransporten zouden zijn naar de bedrijfszetel (pagina 8);

(ii) In verband met aspecten van veiligheid, gezondheid, geurhinder, geluidshinder werd in het voormeld Ministerieel besluit aangegeven (pagina 5) dat bezwaren weerhouden door het College van Burgemeester en Schepenen met betrekking tot "ontploffingsgevaar, de geurhinder, het vrijkomen van toxische gassen, de mogelijke overlast van ongedierte, eventuele lozingen in de beek en de geluidshinder" milieudeskundige aangelegenheden zijn die buiten de stedenbouwkundige beoordeling vallen en die in de milieuvergunning gemotiveerd werden weerlegd. Op pagina 7 wordt aangegeven dat de milieudeskundige aspecten van de aanvraag grondig werden onderzocht in het kader van de milieuvergunningsaanvraag waarbij alle aspecten van de geur- en lawaaihinder alsook de veiligheidsrisico's werden beoordeeld en dus niet opnieuw dienen beoordeeld te worden in het kader van de stedenbouwkundige beoordeling.

Op basis van deze motieven stelt het hof vast dat de door appellanten ingeroepen milieuaspecten in de ruime zin van het woord wel degelijk werden in aanmerking genomen door de vergunnende overheid ofwel door een eigen beoordeling van de feiten (mobiliteit) ofwel omdat zij een nieuwe afzonderlijke beoordeling hiervan in functie van de plaatselijke ruimtelijke ordening niet meer noodzakelijk of relevant achtte (overige aspecten).

Appellanten geven hunnerzijds niet aan welke specifieke milieufactoren in de ruime zin en voor zover zij betrekking hebben op de onmiddellijke omgeving van de exploitatie niet reeds in het kader van het onderzoek van de milieuvergunningsaanvraag grondig werden onderzocht. Het blijkt immers uit de motieven van de verleende milieuvergunning van 27

augustus 2009 dat de milieu-aspecten ook werden beoordeeld in het licht van de plaatselijke toestand zoals met name beschreven op pagina 11:

Overwegende dat in een straal van 100 m rond de perceelsgrenzen een viertal zonevreemde woningen gelegen zijn; dat de dichtst bij zijnde woning in de zich op ongeveer 50 m ten noordoosten van de 30^e stal bevindt; dat deze woning gelegen is op circa 100 m van de vergistinginstallatie en op circa 70 m van de silo's.

(...)

Dat de emissies naar het milieu en de mogelijke hinder al positief werden geëvalueerd naar aanleiding van de oorspronkelijke milieuvergunningaanvraag.

Verder valt onder meer nog het volgende te lezen op pagina 17, 19 en 21:

Overwegende dat de exploitant jaarlijks een 50-tal tankwagens ontvangt met dierlijke mest van andere bedrijven die hun dierlijke mest moeten afzetten; dat er slechts een kleine hoeveelheid extra zal aangevoerd worden naar de inrichting, omdat exploitant geen mengmest meer zal afnemen rechtstreeks op de akkers; dat deze aanvoer al vele jaren geschiedde en in het verleden niet tot overlast heeft geleid;

overwegende dat met de voorziene uitbreiding van het aantal runderen tot 252 een maximale hoeveelheid mengmest van 3.572 m³ per jaar geproduceerd wordt; dat echter niet alle standplaatsen het ganse jaar voor 100% bezet zijn, waardoor de gemiddelde productie van mengmest op jaarbasis 2.078 m³ bedraagt; dat rekening houdend met het in het aanvraagdossier voorgestelde vergistingsmenu dan gemiddeld nog 640 ton andere dierlijke mest moet worden aangevoerd; dat dit overeenkomt met één transport om de 2 à 3 weken in vacuüm tankwagens van 30 ton; dat het groenafval vers wordt aangevoerd en dat het gaat om 3 transporten per dag; dat de maïs en het gras van het elgen bedrijf een 6-tal dagen per jaar wordt aangevoerd; dat deze transporten gebeuren van maandag tot zaterdag van 8:00 uur tot 18:00 uur; dat de waar zich naast de woning van de exploitant nog één andere woning bevindt, vlakbij de drukke is gelegen; dat kan gesteld worden dat toename van het verkeer door de beoogde installatie tot een aanvaardbaar niveau kan worden beperkt;

(...)

Overwegende dat de motoren zich in een geluidswerende omkasting bevinden; dat deze omkasting zorgt voor een dusdanige demping van het geluid dat het uitgestraalde geluid niet meer bedraagt dan 71dB (A) op 1 m vrije veld conditie; dat deze nog eens

geplaatst worden in een technisch lokaal, gebouwd in silicaatsteen van 19 cm, bezet met damwandpanelen om een extra geluidsisolatie te voorzien; dat hierdoor een bijkomende geluidsdemping van 47 dB (A) wordt verwacht; overwegende dat de mogelijke geluidshinder voor de buurt binnen aanvaardbare grenzen kan gehouden worden;

(...)

Overwegende dat gesteld kan worden dat de risico's voor de externe veiligheid, de hinder en de effecten op het leefmilieu, op de wateren, op de natuur en op de mens buiten de inrichting veroorzaakt door de gevraagde exploitatie mits strikte naleving van de milieuvergunningsvoorwaarden tot een aanvaardbaar niveau kunnen worden beperkt.

Het middel is niet gegrond.

2. Verenigbaarheid met de bestemmingsvoorschriften.

Appellanten voeren verder aan dat de stedenbouwkundige vergunning van 14 oktober 2008 onvoldoende is gemotiveerd wat betreft de vraag of de geplande inrichting wel verenigbaar is met de vereiste geldend voor landelijk waardevol agrarisch gebied dat de schoonheidswaarde van dit gebied niet in het gevaar wordt gebracht door de geplande biogasinstallatie.

Appellanten verwijzen naar artikel 4.3.1 §1 VCRO en artikelen 11.4.1 en 15. 4.6.1 van het KB van 28 december 1972 houdende de inrichting en toepassing van de ontwerp-gewestplannen en gewestplannen.

In dit verband wijzen zij er op dat de Raad van State in zijn schorsingsarrest van 26 mei 2010 reeds tot het besluit was gekomen dat er sprake is van een motiveringsgebrek waaruit de prima facie de onwettigheid van de stedenbouwkundige vergunning voortvloeide .

Volgens appellanten zou het hof deze beoordeling van de Raad van State dienen te beamen.

De Minister motiveert zijn verwerping van het beroep tegen de stedenbouwkundige vergunning op dit punt als volgt:

10° Er is geen strijdigheid vast te stellen met artikel 15 van het koning besluit van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en de gewestplannen de installatie is niet gelegen in VEN-gebied, Vogel- of Habitatrichtlijn gebied. De kleine natuurgebiedje in de omgeving zijn zeer kleine bosfragmenten temidden van het akkerlandschap, waarbij in het gewestplan voor de maximale bescherming van deze elementen werd gekozen. De plaats heeft geen bijzondere biologische waarde, de omgeving is niet bijzonder kwetsbaar uit ecologisch oogpunt. De installaties van het bedrijf zijn gesloten installaties zodat er geen rechtstreeks contact kan zijn met fauna en flora in de omgeving.

11° Uit landschappelijk oogpunt wordt de impact van de diepere insnijding in het landschap grotendeels ondervangen door de laag gelegen ligging in de vallei van de Terlindenbeek. De bedrijfssite is historisch gegroeid binnen een structureel voor het overige weinig aangetast gebied. Voor de uitbreiding van de bedrijfssite werden diverse stedenbouwkundige vergunningen afgeleverd met een aanzienlijke bebouwing tot gevolg. Hierdoor werd in het verleden al ingestemd met een bestemming van de bedrijvigheid van deze plaats, met de visuele impact vandien. De constructies hebben een beperkte hoogte zodat de zichtbaarheid vanuit de hoogte gereduceerd wordt. De uitbreiding houdt een oppervlakte toename in van 22% en een volume-uitbreiding van 26%, wat ondergeschikt blijft aan de bestaande uitbating. De bebouwingsdruk wordt niet aanzienlijk opgedreven. De aanvrager voorziet bovendien 15 m breed groenscherm dat het project verder van het zicht zal onttrekken. De impact uit landschappelijk oogpunt is beperkt. Het ontwerp is dan ook verenigbaar met de goede ruimtelijke ordening.

Zoals appellanten aangeven kwam de Raad van State in 2010 op grond van de hierboven reeds geciteerde beweegredenen inderdaad tot het besluit dat de vergunning op dit punt onvoldoende was gemotiveerd.

Daartegenover staat dat de Raad van State in 2012 in het kader van de annulatieprocedure ingeleid tegen het besluit van de Vlaamse Minister van 27 augustus 2009, waarbij de milieuvergunning werd verleend aan geïntimeerde, bij arrest van 2 januari 2012 tot een

andersluidend besluit kwam wat betreft de overeenstemming van de vergunde inrichting met de gewestplanbepalingen. De Raad overwoog in dit verband (randnr. 24):

Het bestreden besluit motiveert op gedetailleerde wijze waarom de inrichting verenigbaar is met de stedenbouwkundige voorschriften en de goede ruimtelijke ordening. Er blijkt niet dat de overheid uitgegaan is van onjuiste feitelijke gegevens. Zoals reeds gesteld bij de bespreking van het tweede middel, moest de verwerende partij steunen op de gegevens vermeld in de vergunningsaanvraag en niet op een door de verzoekers gemaakte hypothese. Een biogasinstallatie waar mest en groenafval worden verwerkt sluit dermate nauw aan bij de landbouw dat zij thuishoort in een agrarisch gebied, zeker nu bij de beoordeling van de vergunningsaanvraag mocht worden aanvaard dat de verwerkte mest grotendeels van het eigen bedrijf afkomstig zal zijn. Er is dan ook geen schending van artikel 11.4.1 van het inrichtingsbesluit.

Ook op esthetisch vlak bevat het bestreden besluit een afdoende motivering waaruit blijkt dat de betrokken inrichting de krachtens artikel 15.4.6.1 van het inrichtingsbesluit te vrijwaren schoonheidswaarde van het landschap niet in gevaar brengt (...).

De verzoekers tonen niet aan dat deze beoordeling door de verwerende partij kennelijk onredelijk is. (...).

Het hof oordeelt hierover als volgt.

Op het punt van de aantasting van de schoonheidswaarde van het landschap bevat de milieuvergunning van geïntimeerde een van de stedenbouwkundige vergunning afwijkende motivering.

In de milieuvergunning leest men het volgende:

Overwegende dat de omgeving bestaat uit een heuvelend vrij homogeen agrarisch gebied met hier en daar verspreide landbouwbedrijven; dat zich kort bij de site enkele zonevreemde woningen situeren; dat het geen solitaire inplanting betreft; dat langs de wegen bomen of kleine bosjes voorkomen die het verder vrij open landschap, vooral gekenmerkt door weiden en akkers, onderbreken; dat vooral ter hoogte van de site die begroeiing door bomen duidelijk aanwezig is waardoor er geen open en vrij zicht vanaf de site op de wijde omgeving mogelijk is; dat het bijgevoeg ook omgekeerd zo is dat de site door de daar voorkomende bomen visueel niet storend overkomt; dat daarom de toetsing naar de ruimtelijke en esthetische toepasbaarheid in het landschappelijk waardevol agrarisch gebied geen bezwaar oplevert.

De Minister besluit hieruit dat vanuit het oogpunt van de stedenbouwkundige en ruimtelijke aspecten de exploitatie van de inrichting verenigbaar is met de toepasselijke ruimtelijke stedenbouwkundige voorschriften.

De geciteerde motivering wijst er impliciet op dat de eerdere in de stedenbouwkundige vergunning opgenomen motieven in verband met de goede ruimtelijke ordening (pagina 7, ten 11°) ontoereikend waren.

Uit wat vooraf gaat dient te worden besloten dat de beslissing in verband met het esthetische aspect niet afdoende gemotiveerd werd in het kader van de stedenbouwkundige vergunning en dat dit vergunningsbesluit bijgevoel onvoldoende gemotiveerd is.

De bouwvergunning is aangetast door een motiveringsgebrek en onwettig. Het middel is gegrond.

3. Verval van de stedenbouwkundige vergunning.

Volgens appellanten is de stedenbouwkundige verordening inmiddels ook vervallen conform artikel 4.6.2 §1 VCRO omdat er geen tijdige uitvoering werd gegeven aan de vergunning nu de werken tot het bouwen van de biogasinstallatie nog niet zouden zijn aangevat, terwijl dit diende te gebeuren binnen de wettelijke termijn van 2 jaar (rekening houdend met periodes van schorsing).

Tijdens de pleidooien werd door de raadsman van geïntimeerde aangevoerd dat die werken wel degelijk werden gestart door de plaatsing van sleufsilo's. Evenwel betwisten appellanten dat dit een voldoende begin van uitvoering zou zijn.

Het hof overweegt hierover het volgende.

Het middel is in dit opzicht zonder voorwerp nu het hof heeft besloten tot de onwettigheid van het vergunningsbesluit. Overigens kan het hof op basis van de voorliggende stukken niet nagaan of de werken door geïntimeerde daadwerkelijk al dan niet een aanvang hebben genomen binnen de wettelijk voorziene termijn.

B. De milieuvergunning.

Volgens appellanten is de milieuvergunning eveneens vervallen nu geen aanvang werd gemaakt met exploitatie van de inrichting binnen 3 jaar na de definitieve goedkeuring van de stedenbouwkundige vergunning in laatste administratieve aanleg met name op 12 november 2009 en dit vanaf de 36^e dag na de aanplakking.

Verder roepen appellanten de schending in van artikel 22 Milieuvergunningsdecreet in samenhang met artikel 23 van de Grondwet op grond van het feit dat (i) uit tal van aanwijzingen blijkt dat er ernstige risico's gepaard gaan met de exploitatie van een biogasinstallatie op het vlak van hinder, veiligheid en gezondheid voor de omwonenden; en (ii) geïntimeerde zich in het verleden niet altijd hield aan de opgelegde vergunningsvoorwaarden voor zijn bedrijf.

Het hof begrijpt dit middel aldus dat de vergunningverlenende de overheid bij het beoordelen van de milieuaanvraag de risico's verbonden aan een dergelijke installatie ernstig zou hebben onderschat en in het licht van het voorzorgs- of standstillbeginsel de vergunning niet had mogen verlenen zolang niet met wetenschappelijke zekerheid vaststaat dat een biogasinstallatie ongevaarlijk is.

Het hof oordeelt hierover als volgt.

Voor zover het middel inroept dat de milieuvergunning zou zijn vervallen door de niet uitvoering ervan binnen de voorziene termijn van 3 jaar, dient te worden vastgesteld dat bij

ontstentenis van een wettige bouwvergunning, de milieuvergunning vooralsnog geen effect kan sorteren en bijgevolg de verjaringstermijn nog niet is beginnen lopen.

Voor zover het middel steunt op het bestaan van ernstige risico's of hinder inzake veiligheid en gezondheid die een normaal vooruitziende overheid er hadden moeten toe aanzetten de vergunning te weigeren, overweegt het hof dat:

– de vergunnende overheid wel degelijk voormelde risico's in haar beoordeling heeft betrokken, specifieke vergunningsvoorwaarden heeft opgelegd om deze te beperken en uiteindelijk tot het besluit is gekomen dat mits strikte naleving ervan de risico's tot een aanvaardbaar niveau kon worden beperkt;

– appellanten niet specifiek aangeven op welke concrete punten de overheid de in aanmerking genomen risico's substantieel zou hebben onderschat of de opgelegde maatregelen onvoldoende zouden zijn in het licht van deze risico's;

– het hof zich niet in de plaats kan stellen van de vergunnende overheid voor wat betreft het beoordelen van de risico's en de vereiste remediërende maatregelen zeker nu er geen kennelijke beoordelingsfout in hoofde van de vergunnende overheid is aangetoond.

De vraag of geïntimeerde de hem opgelegde voorwaarden zal naleven dient te worden onderscheiden van de vraag naar het afdoend karakter ervan. Appellanten hebben evenals de bevoegde overheid juridische mogelijkheden om desgevallend dreigende inbreuken te laten vaststellen en eventueel een preventief optreden uit te lokken indien blijkt dat geïntimeerde zich niet (meer) zou conformeren aan de opgelegde milieuvergunningsvoorwaarden.

Zonder ernstige aanwijzingen dat dergelijke inbreuk waarschijnlijk zal plaatsvinden de exploitatie verbieden, zou neerkomen op een disproportionele maatregel en kan in rechte niet worden verantwoord. Daarenboven kan geïntimeerde met de voorziene exploitatie in elke geval geen aanvang maken nu de bouwwerken niet voltooid kunnen worden zonder een geldige stedenbouwkundige vergunning.

Besluit: nu geïntimeerde niet beschikt over een wettige stedenbouwkundige vergunning voor de bouw van het biogasinstallatie is het hem verboden de geplande werken verder uit te voeren. Een dergelijke uitvoering zou neerkomen op een bouwovertreiding. Hoewel geïntimeerde eerder de intentie heeft uitgedrukt om te starten met deze bouwwerken blijkt uit geen enkel verifieerbaar gegeven dat hij op dit punt reeds stappen zou hebben ondernomen. Het staat op dit ogenblik niet vast dat geïntimeerde de werken aan de biogasinstallatie zal verder zetten.

De overheid en appellanten beschikken over de nodige juridische instrumenten om desgevallend deze werken te laten stilleggen mocht geïntimeerde toch beslissen de werken verder te zetten zonder te beschikken over een wettige bouwvergunning.

Anderzijds valt in de gegeven omstandigheden niet uit te sluiten dat middels een aangepaste motivering vooralsnog een wettige bouwvergunning kan worden verleend.

Er is bijgevolg geen dringende noodzaak om op dit ogenblik een herstel van de plaats te bevelen.

Omdat niet blijkt dat reeds een aanvang met de exploitatie werd gemaakt, is er ook geen dringende noodzaak om op dit ogenblik een preventief verbod voor het gebruik van de biogasinstallatie op te leggen gelet op het feit dat het exploiteren ervan zonder wettige bouwvergunning sowieso verboden is.

Er is bijgevolg ook geen reden om een dwangsom op te leggen.

III. HET INCIDENTEEL BEROEP.

Het hoger beroep van appellanten wordt gedeeltelijk ingewilligd en het incidenteel beroep van geïntimeerde wegens tergend en roekeloos geding dient bijgevolg te worden

afgewezen. Er zijn geen aanduidingen dat appellanten de huidige milieustakingsvordering te kwader trouw of met misbruik van recht zouden hebben gesteld. De opeenvolgende en wisselende standpunten van de diverse vergunningverlenende overheden kunnen in casu een zekere hoop op succes en procedurele hardnekkigheid vanwege appellanten rechtvaardigen.

Het incidenteel hoger beroep wordt afgewezen.

IV. ... DE KOSTEN.

Geïntimeerde wordt althans op hoofdberoep wat betreft de onwettige stedenbouwkundige vergunning en wat het incidenteel hoger beroep betreft in het ongelijk gesteld en dient bijgevolg de kosten van het geding te dragen.

Er is geen reden om appellanten die allen door één advocaat werden vertegenwoordigd een andere rechtsplegingsvergoeding toe te kennen dan deze bepaald conform het K.B. van 26 oktober 2007 tot vaststelling van het tarief van de rechtsplegingvergoeding, met name het basisbedrag dat van toepassing is voor vorderingen die niet in geld waardeerbaar zijn. Geïntimeerde is voor beide aanleggen aan appellanten gezamenlijk een bedrag verschuldigd van 1.320 EUR per aanleg.

**OM DEZE REDENEN,
HET HOF,**

Rechtsprekend na tegenspraak,

Gelet op artikel 24 van de wet van 15 juni 1935 betreffende het gebruik der talen in gerechtszaken,

Gelet op het feit dat het niet mogelijk is gebleken partijen te verzoenen;

Verklaart de hoger beroepen ontvankelijk;

Verklaart het incidenteel beroep ongegrond en het principaal beroep gedeeltelijk gegrond als volgt;

Stelt voor recht vast dat de d.d. 14 oktober 2008 verleende stedenbouwkundige vergunning onwettig is en bijgevolg geen rechtsbasis vormt voor een (verdere) uitvoering van de aanvankelijk vergunde werken;

Verwerpt voor het overige de vorderingen;

Veroordeelt geïntimeerde in de kosten van beide aanleggen, deze van eerste aanleg begroot op 343,89 EUR dagvaardingskosten en deze van hoger beroep begroot op 210 EUR rolrecht en tot betaling aan appellanten van een rechtsplegingsvergoeding van 1.320 EUR in beide aanleggen.

Aldus gevonnist en uitgesproken in openbare burgerlijke terechtzitting van de kamer 18 van het hof van beroep te Brussel op 4 juni 2014,

Waar aanwezig waren:

-
-
-
-

Kamervoorzitter,
Raadsheer,
Raadsheer,
Griffier.